

ЏИМ НИКОЛОВ – АФИРМАТОР НА ФОЛКЛОРНАТА ГРУПА „СЕЛЈАНИ“

ИСЕЛЕНИЦИ ОД КАНАДА ВО ДЕЛОТО „МАКЕДОНСКИ ИСЕЛЕНИЧКИ МЕРИДИЈАНИ“ ОД СЛАВЕ КАТИН

Фолклорната група „Селјани“, беше формирана при крајот на 1969 година во Торонто. Нејзиното формирање беше со цел да учествува и да презентира дел од богатите македонските изворни ора, песни и обичаи на Првиот интернационален караван на нациите, што се одржал истата година во Торонто, а на кој се претставиле македонските иселеници коишто живеат и работат на тие простори.

Таа постигнала забележителен успех на Караванот, што бил добра основа и поттик за натамошна макотрпна работа на сите членови со цел да постигнат забележителни резултатите пред канадската публика, особено пред македонските иселеници од сите делови на Македонија.

Првиот учител, кореограф и инструктор на младите фолклорни ентузијасти од групата „Селјани“ била Олга Сандоловиќ, родена Велов, специјалист за балкански игри и многу познат учител за фолклор во Северна Америка, а големи заслуги имал и д-р Тимо Рајс професор на Музичкиот факултет на Универзитетот во Торонто, кој им ја пренел вештината за инструментите гајда, кавал, тамбура и тапан. Од 1975 година директор и кореограф на Фолклорната група „Селјани“ станал Џим (Митре) Николов, кој заедно со својот животен сопатник сопругата Дина биле матицата и душата на оваа многу значајна фолклорна група.

Работата на фолклорната група „Селјани“ овозможуваше да се зачуваат македонските традиции, да ги презентира изворните ора и песни преку живописните

мариовски, смилевски и носии од егејскиот дел на Македонија, како и го шири и развива македонското фолклорно богатство.

Дел од семејството на Џим Николов (1959)

Џим Николов, кореографот на Фолклорната група „Селјани“ е познат во македонската колонија во Торонто не само со својот ведар дух и интелектуални способности, туку е и одличен познавач и вљубеник во македонскиот изворен фолклор; одличен играрец, свира на кавал, ги пее старите изворни македонски песни и живее со народното богатство од Македонија, особено од егејскиот дел на Македонија. Џим е економист по професија, со високо образование, честит Канаѓанец од македонско потекло, роден во Торонто.

Татко му Ташко е од селото Трсје, Леринско, а мајка му Анастасија од градот Лерин. Неговите родители со себе го понеле македонското изворно фолклорно богатство и му го пренеле на Џим, кој се гордее со своето македонско потекло. Џим Николов е добитник на значајни награди, признанија и пофалби за постигнатите резултати во фолклористиката. Но, голем успех и заслуги за тоа има неговата сопруга Дина која, исто така, е родена во Торонто, а по потекло е од Беломорска Македонија; која е гимназиски професор, а во групата игра и свира на тамбура и често била домаќинка на заедничките другарувања.

Џим се гордее со своите македонски корени. Инаку родното татково село Трсје кое се наоѓа на 15 километри југозападно од градот Лерин. Според царска наредба до 1918 година, Трсје претставувало самостојна општина во Леринската околина со атар кој опфаќал површина од триесетина квадратни километри. За жал, ова чисто македонско село во 2011 година е забележано без ниеден траен жител, но не е отпишано.

Во својата книга „Материјали по изучувањето на Македонија“ од 1896 година, македонскиот револуционер Ѓорче Петров за Трсје дава многу опширен и детален опис за географијата, местоположбата и природните одлики на околината. Тој запишал дека селото Трсје се наоѓа 4 часа на југозапад од Лерин.

Тоа е расположено под високиот врв Рунсел во аголот на една долина којашто има правец од север кон југ и којашто се образува од големата планинска верига кај Вич и од еден разгранок од таа верига којшто се одделува од нејзината западна страна и се протега во јужен правец. Трсје граничи со селата Псодери, Арменско (од север), Неред, Турје (од исток), Статица (од југ и запад). Атарот му е многу голем и во него влегува и широкиот синор на старото раселено село Калуѓерица коешто се наоѓало на североисток од селото и на еден час на запад од Лерин, запишал Ѓорѓе Петров.

Групата „Селани“

Инаку, покрај најстарата Фолклорна група „Македонка“, којашто е формирана во 1959 година, од група ентузијастички и вљубеници во македонското оро и песна, во состав на МПЦО „Свети Климент Охридски“, постоеле и КУД „Гоце Делчев“ во рамките на организацијата „Обединети Македонци“, Играорната група „Илинден“ од МПЦО „Свети Илија“ во Мисисага, Играорната група „Танец“ и КУД „Трсје“; во Торонто е формирана и македонската Фолклорна група „Селјани“

Членовите на македонската Фолклорна група „Селјани“, главно, биле интелектуалци од македонско потекло од егејскиот дел на Македонија, но родени во Канада, кои со голема љубов и ентузијазам го негуваат македонскиот изворен фолклор. Меѓутоа, меѓу нив имало и членови од други народи, како Кинези, Мексиканци и тн. Треба да се каже дека сите од групата истовремено биле и играорци и дел од музичката секција, свирејќи на изворни инструменти.

Поголемиот број од песните и ората што биле на нивниот репертоар се снимени на албум под наслов „Селска музика од Македонија“, што е единствен проект од ваков вид реализиран во Торонто, а и пошироко. Содржи 14 изворни македонски песни.

Фолклорната група „Селјани“ на англиски јазик ја има издадено книшката „Македонија - збир на текстови за историјата и културата на Македонија“, со следните наслови: Етнокултурален профил на Онтарио, Кратка историја на античкиот период, Формирањето на славјанската алфа-бета, Историја на македонската поезија, Македонски народни приказки, Македонски собир, Велигден во Македонија, Божик во

Македонија, Македонскиот народен вез, Македонските фолклорни инструменти, песната „Т'га за југ“ и други материјали.

Уредниците на оваа книшка се Дина и Џим Николови, а уредник е Мери Димитриу, кои се заблагодаруваат на Министерството за култура и рекреација на Онтарио, за помошта што им ја дало за издавањето на книшката.

Македонската Фолклорна група „Селјани“, исто така, има препечатено книга за Македонија од 1903 година, која е на француски јазик, со стандардна големина, а покрај изворните ора и песни прикажува и народни обичаи, носии, везови, инструменти и друго.

Членовите на оваа позната група со своите фолклорни вредности се претставиле на многубројни етнички фестивали во Канада, а гостувале во САД, Велика Британија и Република Македонија.

Групата „Селани“

Тие настапиле и на фолк-фестивалот „Марипоса“, на Универзитетот во Торонто, Универзитетот во Јорк, на фестивалот во Стратфорд, на фестивалот за жената и уметноста, на Харборфронт и други. Фолклорната група „Селјани“ била една од десетте групи што една недела ја претставувала провинцијата Онтарио на Општинските игри во Монреал во 1976 година.

Тоа биле незаборавни моменти за членовите на играорната група која оставила силен впечаток на милионскиот аудиториум, а постигнала забележителен успех и на Меѓународниот музички фестивал во Ланголен, во Велс во 1977 година, на кој настапиле ансамбли од разни земји. На овој меѓународен фестивал групата се претставила со традиционални изворни фолк-нумери од Македонија и го зазела второто место на народни песни, третото за инструменти, а петтото место во народни игри во конкуренција од четириесетина фолклорни ансамбли.

Во 1980 година групата гостуваше во Република Македонија и, покрај другото, настапи на фестивалот „Илинденски денови“ во Битола. Фолклорната група „Селјани“ беше прогласена како голем зачувувач на традиционалниот стил на македонските игри.

Фолклорната група „Селјани“ во последните години имала настапи на поголем број фестивали, собири и друг вид манифестации во Канада и САД и постигнала забележителни резултати.

Така, во мај 1991 година, по повод 125-годишнината на Канада, а во организација на Канадско-македонската федерација се одржала манифестацијата „Оро македонско, наша Канада“, на која Фолклорната група „Селјани“ се претставила со изворни песни и ора и оставила силен впечаток. Во ноември 1994 година, го славела своето две и пол децениско постоење.

Главната цел на групата беше да го негува и развива традиционалниот македонски изворен фолклор и што е можно повеќе да го претстави на оригинален изворен начин. За таа цел, покрај ората и песните, тука се и народните инструменти, традициите, стилот на пеењето, изведбата на песните, како и обичаите и носиите од сите делови на Македонија.

Пишува: **СЛАВЕ КАТИН**